

Siun soten kuntayhtymän toiminta-aikaan kohdistuvaan palkkaharmonisaatioon perustuva hallintoriita

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 127
247/02.02.00/2022

Julkinen

Valmistelija Kunnanjohtaja Henri Tanskanen

Asian tausta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallitus on 28.8.2024 päättänyt käynnistää hallintoriitamenettelyn Ilomantsin, Juuan, Polvijärven ja Tohmajärven kuntia sekä Lieksan kaupunkia kohtaan.

Syynä hallintoriitamenettelyn käynnistämiseksi on se, että hyvinvointialue katsoo palkkaharmonisaatiosta koituvien kustannusten kuuluvan edellä mainituille kunnille huolimatta siitäkin, että voimaanpanolain 20 §:n § 1 momentissa säädetään, että erikoissairaanhoidon lain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen erityishuoltopiirien siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

Palkkaharmonisaatiota koskeva asia on ollut kesken 1.1.2023 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa. Kyse on siis velasta, joka lain mukaan on siirtynyt Siun Sotelta hyvinvointialueelle. Juuan kunta on aiemmin ollut osaomistajana Siun Soten kuntayhtymässä.

Hyvinvointialue perustelee hallintoriidan käynnistämistä sillä, että Siun Sote on tehnyt asiasta pakollisen varauksen ja hyvinvointialueella on oikeus tuon varauksen mukaisesti laskuttaa kuntia harmonisaation toteuttamisesta.

Hyvinvointialueen päätökseen on lisäksi kirjattu, että neuvotteluteitse asiaan ei ole saatu ratkaistua. Tältä osin on todettava, ettei Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelta ole tullut neuvottelukutsua vaan lasku, josta on asianmukaisesti reklamoitu. Laskujen perusteena ei ole ollut hallintopäätöksiä, vaikka näin olisi tullut tehdä eikä neuvotteluja asiasta ole käyty. Tältä osin aluehallituksen valmisteluteksti on virheellinen.

Hallintoriidasta säädetään HOL 19–23 §:issä. HOL 20 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan hallintoriita-asiana käsitellään riita, joka säädetään laissa ratkaistavaksi hallintoriita-asiana. Yleisesti menettelyä käytetään, kun riita koskee julkisoikeudellista maksuvelvollisuutta, muuta julkisoikeudellisesta oikeussuhteesta johtuvaa etua, oikeutta tai velvollisuutta tai hallintosopimusta.

Riitautuneesta palkkaharmonisaatiosta ei ole mitään sopimusta tai lakiin tai tuomioistuimen päätökseen perustuvaa velvoitetta, jonka pohjalta voitaisiin esittää, että kunnat vastaisivat palkkaharmonisaatiokustannuksesta. Siun Soten omistajana Juuan kunta ei ole antanut suostumustaan vastata velasta senkin jälkeen kun sen asema omistajana on päätynyt, eikä tästä ole näyttöä. Juuan kunta ei ole ollut missään vaiheessa sopimusneuvotteluja käyvä osapuoli, eikä välillisesti osapuolena Siun Soten toiminnan siirryttyä hyvinvointialueelle. Sopimusosakeudellinen pääperiaate kuitenkin on, että sopimus sitoo vain sen osapuolia. Hyvinvointialue ei siten voi edes sopia 1.1.2023 alkaen kunnan maksuvelvollisuudesta.

Hyvinvointialueen näkökulmasta hallintoriitamenettely on riskialtis, sillä näyttötaakka voi myös hallintoriidassa olla kantajalla siviilioikeuden tapaan,

ei vastaajalla eli tässä tapauksessa kunnilla. Vaikka puhtaasti siviilioikeudesta tuttuja näyttötaakkaa koskevia menettelyjä ei sovelleta, hallintotuomioistuimet arvioivat yleensä sitä, onnistuuko riidan aloittanut taho riittävässä määrin osoittamaan riidalle olevan peruste sekä sitä onko kantajalla riittävät perusteet kanteen menestymiseen. Toisin sanoen, mikäli näyttötaakkaa hyvinvointialue ei onnistu kääntämään, ratkaistaan riita vastaajien eduksi ja hyvinvointialue vastaa korvauksista.

Aluehallituksen päätös on liitteenä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Tanskanen Henri
Päätösehdotus	Esitän kunnanhallitukselle, että se katsoo saaneensa tiedon asiasta ja käy keskustelun asiasta. Esitän lisäksi, että kunnanjohtaja tai talouspäällikkö valtuutetaan laatimaan kunnan vastine hallintoriita-asiaan. Vastine voidaan laatia joko viranhaltijatyönä tai ostopalveluna.
Perustelut	Kunnanhallituksen tehtäviin kuuluu kunnan edunvalvonta.
Sovellettavat säädökset	Kuntalain 39 §.
Päätös	Hyväksyttiin.